

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ**

**ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНИХ ПРОБЛЕМ МЕХАНІКИ І МАТЕМАТИКИ  
ІМ. Я. С. ПІДСТРИГАЧА**

**УХВАЛЕНО**

Рішенням Вченої ради Інституту  
прикладних проблем механіки і  
математики ім. Я. С. Підстригача  
НАН України від 8.11.2016,  
протокол № 10

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Директор Інституту прикладних  
проблем механіки і математики  
ім. Я. С. Підстригача НАН України



  
Р.М. Кушнір

8 листопада 2016 р.

**ПОЛОЖЕННЯ ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬО-НАУКОВОГО  
ПРОЦЕСУ ІНСТИТУТУ ПРИКЛАДНИХ ПРОБЛЕМ МЕХАНІКИ І  
МАТЕМАТИКИ ІМ. Я. С. ПІДСТРИГАЧА НАН УКРАЇНИ**

## **1. Загальні положення**

1.1. Положення про організацію освітньо-наукового процесу (далі **Положення**) Інституту прикладних проблем механіки і математики ім. Я. С. Підстригача НАН України (далі **Інститут**) є основним нормативним документом, що регламентує організацію й здійснення освітньо-наукової діяльності в Інституті прикладних проблем механіки і математики ім. Я. С. Підстригача НАН України. Організація освітньо-наукового процесу в Інституті здійснюється відповідно до Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», законодавства України, нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, а також на підставі Статуту й нормативної бази Інституту.

1.2. Освітньо-наукова діяльність Інституту здійснюється на засадах:

- академічної свободи;
- академічної доброчесності;
- автономії Інституту щодо організації освітнього процесу, визначенні форм освітнього процесу й форм і методів навчання;
- науковості та інноваційності;
- демократичності, партнерства й соціальної відповідальності учасників освітнього процесу;
- доступності вищої освіти й рівності можливостей для всіх;
- забезпечення безперестанного професійного навчання та вдосконалення;
- забезпечення якості вищої освіти і якості освітньої діяльності.

## **2. Мета та форми освітньої діяльності**

2.1. Метою освітньої діяльності Інституту є:

- підготовка за третім рівнем вищої освіти висококваліфікованих фахівців, конкурентоспроможних на національному й міжнародному ринках праці,

здатних створювати сучасні наукові знання та інноваційні технології для підприємств усіх форм власності, наукових і освітніх установ, органів державної влади й управління;

- створення умов для реалізації особистісного потенціалу людини, розвитку її творчих здібностей.

2.2. Формами здобуття вищої освіти в Інституті є: очна (денна), заочна, дистанційна.

- Очна (денна) форма здобуття вищої освіти є основним способом організації навчання, що передбачає проведення навчальних занять і практичної підготовки не менше 30 тижнів упродовж навчального року.
- Заочна форма здобуття вищої освіти є способом організації навчання здобувачів в Інституті за допомогою поєднання навчальних занять і контрольних заходів під час короткочасних сесій та самостійного оволодіння освітньою програмою в період між ними. Тривалість періоду між навчальними заняттями й контрольними заходами не може бути меншою, ніж один місяць.
- Дистанційна форма здобуття вищої освіти є індивідуалізованим процесом здобуття вищої освіти в Інституті, що відбувається в основному за опосередкованої інтерактивної взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі, що функціонує на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій. В окремих випадках (оголошення карантину, форс-мажорні обставини тощо) освітній процес може здійснюватися в дистанційному режимі, а Інститут у межах академічної автономії самостійно визначає способи організації й технології для дистанційного навчання. Кожен здобувач вищої освіти має виконати індивідуальний навчальний план під час організації дистанційного навчання відповідно до нормативної бази.

2.3. Інститут надає учасникам освітнього процесу (у т. ч. і здобувачам освіти з особливими потребами) можливість безоплатно користуватися навчальними приміщеннями, бібліотекою, навчальною, навчально-методичною й

науковою літературою, обладнанням, устаткуванням та іншими засобами навчання на умовах, визначених Правилами внутрішнього розпорядку Інституту.

### **3. Організація освітнього процесу**

- 3.1. В Інституті реалізуються освітньо-наукові програми відповідно до стандартів вищої освіти. За забезпечення якості освітньої програми відповідає її гарант.
- 3.2. Організація навчання в Інституті здійснюється відповідно до графіку навчального процесу, який визначає: календарні терміни навчальних занять, екзаменаційних сесій, практик, атестацій і канікул на кожний рік підготовки за певною спеціальністю.
- 3.3. Реалізація навчання здійснюється згідно з навчальним планом – нормативним документом Інституту, який визначає перелік і обсяг навчальних дисциплін (освітніх компонентів), логічну послідовність їх вивчення, вид семестрового контролю, розподіл навчальних годин за видами занять і форму атестації. Навчальні плани складаються на основі відповідної освітньої програми й графіка навчального процесу на весь термін навчання.
- 3.5. Складовими елементами навчального плану є робочі навчальні плани, які складаються на основі відповідних навчальних планів на кожен рік підготовки за відповідною освітньою програмою з метою удосконалення змісту навчання, конкретизації планування освітнього процесу й закріплення навчальних дисциплін (освітніх компонентів) за певними кафедрами на наступний навчальний рік.
- 3.6. Навчальні й робочі навчальні плани розробляються робочими групами випускових кафедр із залученням, за потреби, представників інших структурних підрозділів Інституту. Розроблені навчальні плани затверджуються Вченою радою інституту.
- 3.7. Координацію діяльності робочої групи здійснює гарант відповідної освітньої програми, а контроль виконання вимог до навчальних і робочих

навчальних планів здійснює заступник директора з наукової роботи Інституту.

- 3.8. За організацію освітнього процесу в Інституті, виконання навчальних планів, здійснення контролю за якістю викладання навчальних дисциплін (освітніх компонентів), навчально-методичною й науковою діяльністю науково-педагогічних працівників відповідає завідувач випускової кафедри.
- 3.9. Індивідуальна освітня складова здобувача вищої освіти реалізується через вільний вибір видів, форм і темпу здобуття вищої освіти, освітньої програми, навчальних дисциплін та рівня їх складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня складова здобувача вищої освіти визначається через його Індивідуальний навчальний план. Індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти формується, здебільшого, на кожен рік навчання з урахуванням особистого вибору здобувачем навчальних дисциплін. Індивідуальний навчальний план визначає обсяг навчального навантаження здобувача з урахуванням усіх видів навчальної й наукової роботи, визначає форми контролю результатів навчання, і є обов'язковим для виконання здобувачем вищої освіти. За виконання індивідуального навчального плану персональну відповідальність несе здобувач вищої освіти, а його невиконання у встановлені графіком навчального процесу терміни є підставою для відрахування здобувача з Інституту.
- 3.10. Розклад навчальних занять регламентує організацію освітнього процесу в Інституті і складається на підставі робочих навчальних планів з урахуванням реальної чисельності здобувачів у лекційних потоках і навчальних групах.
- 3.11. Освітній процес в Інституті здійснюється у вигляді навчальних (аудиторних) занять; самостійної роботи; практичної підготовки (практика); контрольних заходів. Основними видами навчальних занять в Інституті є: лекція; лабораторна робота; практичне, семінарське заняття, комп'ютерний практикум; індивідуальне навчальне заняття, консультація.

3.12. Самостійна робота здобувача є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від навчальних занять час і включає: опрацювання навчального матеріалу, підготовку до лекцій та інших видів навчальних занять, виконання індивідуальних завдань, підготовку кваліфікаційної роботи, науково-дослідну роботу тощо. Навчальний час, відведений на самостійну роботу здобувача денної форми навчання, регламентується навчальним планом і складає, зазвичай, 50% від загального обсягу навчального часу, відведеного на вивчення конкретної навчальної дисципліни. Зміст самостійної роботи з кожної навчальної дисципліни (освітнього компонента) визначається відповідною робочою програмою. Інститут надає можливості здобувачам здійснювати самостійну роботу в науково-технічній бібліотеці Інституту, навчальних аудиторіях, лабораторіях тощо. Для організації самостійної роботи здобувача з використанням складного обладнання, установок, інформаційних систем (комп'ютерних баз даних, систем автоматизованого проектування, автоматизованих навчальних систем тощо) з боку працівників Інституту, в межах їх робочого часу, забезпечується можливість одержання необхідної консультації або допомоги. Навчальний матеріал, що передбачений робочою програмою навчальної дисципліни (освітнього компонента) для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль разом із навчальним матеріалом, що вивчався під час проведення навчальних (аудиторних) занять.

#### **4. Відрахування, переривання навчання, переведення і поновлення здобувачів вищої освіти**

- 4.1. Здобувачам вищої освіти, які скористались своїм правом на перерву в навчанні в Інституті (за станом здоров'я, призовом на строкову військову службу, сімейними обставинами тощо), надається академічна відпустка в установленому законодавством порядку.
- 4.2. Підставами для відрахування здобувача можуть бути:

- завершення навчання за відповідною освітньою чи науковою програмою; власне бажання; переведення до іншого закладу вищої освіти;
  - невиконання індивідуального навчального плану;
  - порушення умов договору (контракту), укладеного між Інститутом і здобувачем;
  - інші випадки передбачені чинним законодавством.
- 4.3. Особа, яку відрахована з Інституту до завершення навчання за відповідною освітньою програмою, може бути поновлена на навчання в Інституті.
- 4.4. Порядок відрахування, переривання навчання, поновлення й переведення осіб, які навчаються чи навчалися в закладах вищої освіти, а також порядок надання академічної відпустки визначаються чинним законодавством України.

## **5. Дотримання моральних принципів, академічної доброчесності та наукової етики**

- 5.1. Дотримання загальних моральних принципів визначається загальноприйнятими морально-етичними нормами. Регламентування академічної доброчесності та наукової етики працівників Інституту, і зокрема учасників освітнього процесу, визначає Постанова Кабінету Міністрів України № 579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» від 12.07.2015 р.